

## Sakstrupvej nr. 98 – matr. 4a Sakstrup – Saxtrupgård

Gården er sammen med Gedemaalsgaard, den i Saxstrup by, der kan spores længst tilbage. I 1688 var det en Jens Jensen, der var fæster af gården, og "tilforn beboedes" den af Niels Jensen. Dengang var Mogens Skiel ejer af Odden og næsten alle fæstegårde i Bjergby – Mygdal. Ifølge Jordebog fra Odden og Stensbæk 1692 og 1704 nævnes ovennævnte Jens Jensen med en Iver Christensen som afløser. Efter lægdsrullen fra 1724 er den nye fæster Laurs Laursen, og i 1770 nævnes Søren Knudsen som fæster. I 1773 har Niels Hummelkrog overtaget fæstet, og i folketællingen af 1787 er fæsterne Niels Jensen på 38 år og Johanne Christensdatter på 41 år. Her er gården delt, idet Jesper Jensen, senere Gedemaalsgaard, også har fået en halvgård i fæste.

I 1803 sælger daværende ejer af Odden, Simon Groth Clausen, gården for 700 Rigsdaler til Niels Nielsen (Hummelkrog), født 1766, gift med Else Jeppesdatter f. 1769. Tilsyneladende dør Niels Nielsen, for i folketællingen for 1834 er Else Jeppesdatter gift med Niels Jensen, Hummelkrog f. 1769. De har ingen børn, men 5 plejebørn i 1840, bl.a. Anne Lucia Thomsdatter på 17 år, der forelsker sig i bestyreren på en nabogård, senere benævnt Østerled, Søren Christian Christensen på 22 år født i Vidstrup. De gifter sig og beslutter sig til at flytte gården på den sydlige side af Saxstrup by og køber tømmer fra præstegården, der skal have ny bolig, men tømmeret vurderes at være for spinkelt til en præst, så det bliver lagt på det nye stuehus i Saxstrup – det ligger der endnu, men nu med glaseret tegl.

Niels Jensen Hummelkrog og Else Jeppesdatter beholder den gamle gård, der ligger nordligst mod skrænten, hvor der er gravet mergel. De bygninger bliver fjernet, da de dør. Søren Christian var en dygtig landmand, men han har formentlig haft sin fader, Christen Sørensen, med i handelen om gården, da han står som ejer i kort tid i 1845. Da Søren Christian i 1853 fik mulighed for at købe halvdelen af nabogården, matr. nr. 3a Saxstrup, benævnt "Skovsager", der skulle flytte ud på deres jord, købte han halvdelen af jorden og det gamle stuehus, hvor ejeren Ane Johanne Larsdatter fik aftægt til hun døde 30 år efter. Der blev bygget til gården flere gange i 1850'erne og 1860'erne og i 1850 byggede han på Tangsodden et medhjælperhus, hvor Christen Sørensen boede i mange år. Se Tangsodde.

Søren Christian og Ane Lucia fik 8 børn. Den ældste søn var Christen Sørensen, født 1847, der forelsker sig i nabodatteren på "Østerled", og de køber hendes hjem. Der opstod lidt broderstrid, da den yngste søn, Ottenius Sørensen, købte hjemmet i 1888. Han havde 1.000 kr. til at købe gården for. Ottenius Sørensens datter, Johanne, født 1891, gift med Bjergbys afholdte skolelærer Chalmer Rasmussen, fortæller, at den ældste søn, Christen, ønskede, at Ottenius skulle gå fra gården, så han selv kunne overtage den. Men Ottenius var en dygtig landmand. Han var en af de første, der på egnen, der i 1902 dyrkede roer, og han indførte ligeledes som en af de første i 1906 jerseykøer. I årene 1906 – 1908 byggede han flere af udhusene, og det gamle stuehus fra "Skovsager" blev flyttet op ved sydøst hjørne af stuehuset. Det var først brændehus, men blev i 1967 renoveret med bindingsværk og indrettet til udlejning. Medhjælperhuset på "Tangsodde" omtales under Tangsgårdsvej nr. 84. Ottenius Sørensen, født 1863 på gården, blev i 1887 gift med Frandsine Grønborg (Pedersen) (1863-1898) fra Thise. De fik 6 børn. Da hun døde, giftede han sig med hendes veninde Mette Christine, født Nielsen, i Alstrup i 1874. I 1920 forpagtede Ottenius gården til sin søn, Gunnar Sørensen men i 1921 solgte

Ottenius gården til Laurids Jakobsen, født 1876 i Tolne, og Oline Kristine, født 1880 ved Ribe. Gården blev i 1926 solgt til Henry Houbak (1898-1986) fra Gedemaalsgård og Marie (1894-1980) født Thomsen i Sønderskov. Kort tid efter køb blev den lade der lå øst for indkørslen lavet om til fedesvin – dengang en stor produktion. De byggede bl.a. ny lade og fodermesterhus i 1936-37. Jerseybesætningen blev da udvidet til 35-38 malkekøer og der blev solgt mange avlskvier til Fyn. Gården var dengang på 56 ha, og der var altid 3 karle, gift fodermester, 2 piger og ofte daglejer. Henry var bl.a. formand for kornnævn og 39 år for brugsforening og desuden i kvægavlsforeningens bestyrelse. Henry og Marie solgte gården i 1963 og byggede i stedet Søndervænget 3.

Den nye ejer var sønnen, Frode, født 1933, gift med Tove (født 1937), datter af Gudrun og E. Møller Christiansen, på Varbrogård. De første 3 år blev den drevet med bestyrer, medens Frode var bygningskonsulent i Nørresundby. Der blev foretaget flere tilbygninger, bl.a. blev det tidligere omtalte brændehus ombygget til en moderne feriebolig, byggeri af svinestald i 1964 og kostald i 1966 til 65 køer samt køb 1976 af Tangsodde, der blev totalt renoveret, lejet ud til turister, men solgt igen 1987. I 1977 blev køerne sat ud, og der blev i stedet griseproduktion. I 1981 blev der købt 11 ha fra "Engholm", jfr. tidligere og i 1984 købtes naboejendommen "Østerled" på 32 ha, hvor stuehuset blev lejet ud. I 1992 købte datteren Gitte (1963 -2006) og svigersønnen, John Thomsen bygningerne herfra med ca. 6 ha., medens den resterende jord blev lagt ind under Saxtrupgård. På "Saxtrupgård" blev der i årenes løb etableret flere søer. Frode Houbak var i mange bestyrelser og fik i 2001 læplantningsforeningens hæderstallerken for sin indsats, både lokalt, regionalt og nationalt. I 2007 Krøiers mindelegat i sølv bl.a. for oprettelse og formandskab i Forstbotanisk Naturpark i Hjørring fra 1983-1993. I anledning af 200-året for ophævelse af fæste til selveje blev der i 1997 afsløret en mindesten derfor ved gårdens indkørsel under medvirken af Bjergby-Mygdal Lokalhistoriske Forening og Oddens herremand.

I 1998 blev gården solgt til Mette og Jens Peter Lunden, Asdalgård, der i 2000 sælger bygninger og 8,4 ha til Bodil og Torben Christensen. De indretter gården til ridecenter, hvor Bjergby Rideklub har deres base. Jorden bliver drevet fra Asdalgård.

Tove og Frode Houbak flyttede samtidig ind i ejendommen, Søndervænget 3, som Frodes forældre havde bygget i 1963.